

Sammanträdande organ

Kommunstyrelsen

Tid

2023-04-24 klockan 17:00

Plats

Terassalen, Drottninggatan 19 i Katrineholm

Nr**Ärende****Beteckning**

1 Fastställande av dagordning

Ärenden till kommunfullmäktige

2 Återremiss - Flytt av verksamheten vid Strångsjö skola KS/2023:93

Johan Söderberg (S)
Ordförande

Återremiss - Flytt av verksamheten vid Strångsjö skola

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att flytta all verksamhet, F-6 och fritidshem, från Strångsjö skola till Forssjö skola från och med höstterminen 2023.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 20 mars att återremittera ärendet (i enlighet med kommunallagens bestämmelser om minoritetsåterremiss) om flytt av verksamheten vid Strångsjö skola.

Ärendet har beretts och kompletterats av kommunledningsförvaltningen tillsammans med samhällsbyggnadsförvaltningen och bildningsförvaltningen utifrån återremissens motivering.

Ärendets handlingar

- Svar på frågor från kommunfullmäktige med anledning av återremiss - Strångsjö skola, 2023-04-06, bildningsförvaltningen (*tillgänglig i akten*)
- Kommunstyrelsens beslut, 2023-02-15, § 35
- Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2023-02-08
- Bildningsnämndens beslut, 2015-02-14, § 15
- Tjänsteskrivelse bildningsförvaltningen
- Utredning bildningsförvaltningen - Strångsjö skola

Ärendebeskrivning

Med anledning av lågt elevantal och svårigheter med rekrytering av behöriga lärare till Strångsjö skola fick bildningsförvaltningen i uppdrag av bildningsnämnden att göra en utredning med syfte att identifiera metoder för att möta dessa strukturförändringar och komma med förslag på insatser för att i framtiden kvalitetssäkra en trygg, likvärdig skola med hög utbildningskvalitet för alla elever.

Resultatet av utredningen motiverar att bildningsförvaltningen i Katrineholms kommun bör satsa på att genomföra ett antal omedelbara insatser som förväntas ge betydande och direkt effekt på såväl undervisningskvalitet som effektiv användning av tillgängliga

personella resurser. Vilket bland annat innebär flytt av all verksamhet, F-6 och fritidshem, från Strångsjö skola till Forssjö skola.

Den 15 februari beslutade kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att flytta all verksamhet, F-6 och fritidshem, från Strångsjö skola till Forssjö skola från och med höstterminen 2023.

Kommunfullmäktige beslutade den 20 mars att återremittera ärendet (i enlighet med kommunallagens bestämmelser om minoritetsåterremiss) för komplettering enligt följande:

1. Utredning om skolans betydelse för samhället Strångsjö utvecklingsmöjligheter. I översiktsplan 2030, del landsbygden, pekas Strångsjö ut som utvecklingsort.
2. Konsekvenser för Forssjö skola vid en flytt, status på skolbyggnader, elevunderlag samt prognos över förväntat elevunderlag mot bakgrund av genomförd och planerad bebyggelse.
3. Utifrån barnperspektivet – utredning om hur barn påverkas av den förlängda skoldagen utifrån det kommande resandet.
4. Utredning som svarar på frågan varför inte kommunens skolor håller den kvalitet som gör att föräldrar väljer kommunens skolor i första hand.
5. Strångsjö skola betydelse för samhällets civila beredskap (civilförsvar).

Förvaltningens bedömning

Skolans betydelse för samhället Strångsjö utvecklingsmöjligheter

I Översiktsplan 2030 är Strångsjö, tillsammans med Björkvik, Forssjö, Valla, Sköldinge, Bie och Åsköping beskrivet som en utvecklingsort. Utgångspunkten för att vara en utvecklingsort är att platsen har befintlig infrastruktur och viss service. Utvecklingsförslaget för Strångsjö i gällande översiktsplan består av två utbyggnadsområden i anslutning till befintlig bebyggelse och skolan, med totalt ca 20 bostäder. Sedan antagande av översiktsplan 2030 har utvecklingen i Strångsjö varit begränsad. Mellan åren 2014-2022 har 230 ansökningar för byggnation av enbostadshus hanterats i kommunen, ingen av dessa har varit i- eller kring Strångsjö. Utbyggnadsområdena som pekats ut i Översiktsplan 2030 har inte varit föremål för detaljplanering. I Strångsjö finns 1 ledig tomt som är tillgänglig i kommunens tomtkö, som inte har renderat intresse från spekulanter de senaste åren.

Även om skola på orten generellt ska ses som en attraktionskraft för platsen och sitt omland så ser inte Strångsjö skola ut att ha bidragit till byggnation eller inflyttning av fler invånare till orten.

Konsekvenser för Forssjö skola vid en flytt, status på skolbyggnader, elevunderlag samt prognos över förväntat elevunderlag mot bakgrund av genomförd och planerad bebyggelse.

Under förutsättning att samtliga nuvarande elever i årskurserna F – 5 på Forssjö och Strångsjö skolor även fortsättningsvis är inskrivna i Forssjö skola samt att samtliga elever i

blivande förskoleklass från dessa två upptagningsområden väljer Forssjö skola kommer elevantalet höstterminen 2023 vara 182 elever.

Flytt av elever från Strångsjö skola kommer inte nämnvärt påverka storlek på klasserna på kort sikt. En långsiktig prognos över möjliga framtida storlekar per årskurs som har sin utgångspunkt i det faktiska nuläget avseende barn folkbokförda inom Forssjö och Strångsjö upptagningsområde visar att ingen utökning förväntas om inte förutsättningarna förändras.

Eftersom antalet elever på skolan växt under ett antal år, fanns planer på att delar av skolverksamheten skulle flytta in förskolans gamla lokaler redan innan diskussionen avseende Strångsjö skolans framtid var aktuell. Denna möjlighet uppstod i och med byggnation av den nya förskolan Växthuset.

Inför höstterminen behöver väggar tas ner för att skapa tre klassrum, skötbord behöver flyttas till Växthuset samt toalettstolar och dörrar till toaletterna behöver bytas ut. Det finns 300 000 kronor i budget avsatt för främst åtgärder med toaletter. Även kostnaden för nedtagning av väggarna kan rymmas i årets budget.

I budgeten finns en miljon kronor avsatt för ombyggnation av kök och matsal men räcker inte till de åtgärder som kök och matsal tillsammans kräver. Om matsalen byggs om med ett fåtal platser kommer ett problem gällande tillgänglighet till matsalen att uppstå. Forssjö skola har en hiss, men för en person som är rullstolsburen går det inte att komma till matsalen då det är två trappor som ska passeras. Detta behöver utredas vidare och plan för samarbete med KFAB finns.

Även plan för eventuell långsiktig utbyggnad av skolan för att möjliggöra två paralleller i samtliga årskurser F – 6 kan bli aktuell. Detta skulle innebära att gamla förskolelokaler (lokaler som användes innan Fågelbo förskola) skulle behöva byggas om för att skapa fler klassrum. En utredning i frågan behöver göras innan beslut om ombyggnation av kök och matsal tas.

Skolan har vidare behov av ny ventilation då det idag finns så kallade rumsaggregat installerade samt även behov av en allmän upprustning. Dessa typer av renovering och ombyggnation behöver dock ske oaktat Strångsjö skolas framtid.

Bildningsförvaltningens bedömning är att det på kort sikt, kommande läsår, och med de åtgärder som beskrivs avseende renovering och ombyggnation, fungerar bra att ta emot de elever som idag är inskrivna i Strångsjö skola.

På sikt, för att få bra skollokaler som också har möjlighet att ta emot fler elever när Forssjö växer, behöver det dock utredas hur det kan tillskapas fler lokaler och hur skolan kan göras tillgänglig för alla.

Utifrån barnperspektivet - utredning om hur barn påverkas av den förlängda skoldagen utifrån det kommande resandet.

Studier som har genomförts inom skolskjuts har haft fokus på såväl den fysiska säkerheten som den psykosociala miljön. Studierna visar att majoriteten av eleverna upplever

skolskjutsen som mest positiv, men likheter och skillnader återfinns till viss del i elevernas svar sett till individ, ålder och kön. Elevernas svar påvisar att det sociala klimatet på bussen uppfattas som positivt men att det finns några negativa faktorer. De negativa faktorerna återfinns till övervägande del inom den fysiska miljön, så som avsaknad av bälten på vissa säten, avsaknad av jämnåriga kompisar och lång resväg. Bildningsförvaltningen har inte kunnat identifiera några studier som påvisar korrelation eller kausalitet mellan elevernas bussresor och måluppfyllelsen. På grund av denna brist har förvaltningen valt att göra en egen kartläggning.

Bildningsförvaltningen har i de kommunala grundskolorna gjort jämförelser avseende måluppfyllelsen mellan elever som åker kommunalt organiserad transport till och från skolan och elever som inte har rätt till skolskjuts eller busskort.

Jämförelsen av måluppfyllelsen visar att det på aggregerad nivå inte återfinns några skillnader avseende måluppfyllelsen och utvecklingskurva. Kartläggningen av elevers resultat och analys av dessa har inte visat på några indikationer som skulle kunna leda till slutsatsen att elever som åker kommunalt organiserad transport till och från kommunala grundskolor har lägre måluppfyllelse än jämnåriga elever.

Med utgångspunkt i detta samt i tidigare genomförda studier inom området avseende koppling mellan elevernas psykosociala och fysiska miljö och skolskjuts, konstaterar bildningsförvaltningen att inga bevis har kunnat finnas för att eleverna skulle påverkas negativt i sin utveckling utifrån den relativt korta bussresan som skolskjuts mellan Strångsjö och Forssjö innebär.

Utredning som svarar på frågan varför inte kommunens skolor håller den kvalitet som gör att föräldrar väljer kommunens skolor i första hand.

Inom mellan- och högstadiet finns det 43 elever som har upptagningsområde Strångsjö. Av dessa är 17 elever, 39,5 procent, inskrivna i den fristående Kunskapsskolan medan 26 elever, 60,5 procent, är inskrivna i kommunala grundskolor.

Sett till val av skola bland elever på mellan- och högstadiet, inom Strångsjö upptagningsområde, kan det konstateras att elever inom detta upptagningsområde väljer kommunala grundskolor i första hand, även om andel elever som väljer den fristående skolformen är högre bland elever inom detta område än inom kommunens övriga upptagningsområden.

Tidigare undersökningar gjorda inom området och som bland annat redovisats för i utredningen "Utredning: Strångsjö skola" från januari 2023, för i bevis att det, vid byte av skola från Strångsjö till annan skola, inte primärt är undervisningens kvalitet som avgör valet. De argument som framfördes mest frekvent vid frågan om byte av skola var att eleverna väljer den skolan som kompisarna har valt att flytta till samt att Kunskapsskolan var ett alternativ till Järvenskolan.

Utredningen påpekade vidare att dessa argument inte var applicerbara på kommunens resterande F – 6 grundskolor utan var signifikanta för just Strångsjö skola, vilket motbevisar

tesen att kommunens skolor generellt inte håller tillräckligt hög kvalitet för att föräldrarna ska välja dessa i första hand.

Totalt finns det 2512 elever i Katrineholms kommuns grundskolor i årskurserna 4 – 9. Av dessa är 349 elever, 13,9 procent, inskrivna i Kunskapsskolan medan 2163 elever, 86,1 procent, är inskrivna i de kommunala grundskolorna.

De statistiska underlagen visar tydligt att vårdnadshavare och elever folkbokförda i Katrineholms kommun väljer de kommunala grundskolorna i första hand inom samtliga upptagningsområden.

Till detta ska tilläggas att samtliga elever som byter från kommunal grundskola till den fristående Kunskapsskolan inte alltid väljer att vara kvar på Kunskapsskolan. Ett betydande antal elever byter varje år tillbaka till de kommunala grundskolorna i Katrineholm. Exempelvis har tio elever idag inskrivna i årskurs 6 på Kunskapsskolan anmält skolbyte till Järvenskolan i skolvalet som görs inför årskurs 7.

Även i forskningen bekräftas bildningsförvaltningens slutsats att undervisningens kvalitet inte primärt är avgörande vid val av skola, utan att det finns ett flertal andra parametrar som väger tyngre i vårdnadshavarnas och elevernas val av skola.

Forskning visar att den sociala sammansättningen på friskolor skiljer sig stort mellan de offentliga skolorna i form av klass och etnicitet. De som främst utnyttjar det fria skolvalet är elever med föräldrar som är högutbildade, har svensk bakgrund och en god ekonomi. Dessa familjer väljer skolor längre bort från områden som är mer socioekonomiskt utsatta. De elever som är från socialt utsatta familjer eller med invandrarbakgrund väljer i högre grad skolor som är närbelägna. Vidare visar studier inom området att vårdnadshavarna väljer eller väljer bort vissa skolor baserat på bland annat skolornas rykten, närhet till hemmet och kompisarnas val av skola.

Utifrån de interna undersökningar som det redovisas för i texten ovan och som bildningsförvaltningen genomfört i frågan samt med stöd i forskning konstaterar bildningsförvaltningen att undervisningens kvalitet inte är den primärt avgörande faktor vid vårdnadshavarnas val av skola för sina barn.

Strångsjö skola betydelse för samhällets civila beredskap

Skola och barnomsorg är generellt att se som samhällsviktig verksamhet och behöver kunna bedrivas under samhällsstörningar, krigsfara och krig. Anpassningar av verksamheten kan göras och vissa delar kan med lagstöd tillfälligt stängas ner. Kortfattat och sammanfattningsvis så behöver barnomsorg bedrivas och då med fokus på de yngre barnen. Detta kan ske i anpassad form och på annan plats. Verksamheten bedöms alltså vara viktigare än den geografiska platsen och bygganden.

Skolbyggnader har ett syfte och användningsområde kopplat till det civila försvaret. Historiskt så har skolbyggnader många gånger byggts för att kunna användas som t.ex. tillfälliga fältsjukhus eller mottagningsplatser för skadade. Denna planering har succesivt försvunnit i och med nedrustningen av det civila försvaret och bedöms i nuläget inte vara

aktuell för Strångsjö skola. I återuppbyggnaden av det civila försvaret som nu sker så tittar kommuner och så även Katrineholms kommun på lösningar för mottagningsplatser och trygghetspunkter. Planen är att använda kommunala fastigheter och då i första hand idrottshallar. Det finns planerade trygghetspunkter i såväl centralort som landsbygd. Skolbyggnaden och då framförallt idrottshallen i Strångsjö är i nuläget en planerad trygghetspunkt. Användandet av skolbyggnaden som trygghetspunkt behöver inte nödvändigtvis vara kopplad till skolverksamheten. I detta fall så bedöms alltså byggnaden vara viktigare än verksamheten, även om det finns samordningsfördelar om barnomsorg kan kopplas till trygghetspunkten.

Axel Stenbeck
Utredare

Beslutet skickas till:

Bildningsnämnden

Akten